

انقلاب اسلامی به مکتبهای خودساخته بشری پشت پا زد/ بازگشت به کلمه توحید

یک استاد دانشگاه تهران با بیان اینکه اولین تأثیری که انقلاب اسلامی داشت پشت پا زدن به مکتب های خودساخته بشری و بازگشت به کلمه توحید و آموزه های وحیانی بود، گفت: ما باید اسلام را به زبان روز به دنیا عرضه کنیم و نویسندگان و اندیشمندان باید تلاش کنند تا حضور بیشتری در صحنه های جهانی داشته باشند.

یک استاد دانشگاه تهران با بیان اینکه اولین تأثیری که انقلاب اسلامی داشت پشت پا زدن به مکتب های خودساخته بشری و بازگشت به کلمه توحید و آموزه های وحیانی بود، گفت: ما باید اسلام را به زبان روز به دنیا عرضه کنیم و نویسندگان و اندیشمندان باید تلاش کنند تا حضور بیشتری در صحنه های جهانی داشته باشند.

به گزارش خبرنگار مهر، انقلاب اسلامی زمانی اتفاق افتاد که انجام انقلاب با ماهیت مذهبی به دلیل فرهنگ سیاسی حاکم بر جهان ناممکن می نمود. اندیشه های لائیک و سکولار، اندیشه های فراگیر جهان سیاست بود. جهان در این عصر با وجود اینکه عصر «تقابل ایدئولوژیها» نامیده شد ولی این وفای و وحدت نظریه وجود داشت که مذهب نمی تواند و نباید در سیاست دخالت نماید. این تفکر محصول نوگرایی اروپا بود که بعدها به کشورهای جهان سوم نیز سرایت کرد. در ابتدا، اکثر حرکت های اصلاح طلبانه در جهان قبل و بعد از جنگ جهانی اول تحت تأثیر ناسیونالیسم و لیبرالیسم غربی بود. جنبش های سیاسی در آمریکای جنوبی، شاخ آفریقا و آفریقای مرکزی و خاورمیانه همه از این دست بودند. اما با وقوع انقلاب اسلامی همه این دیدگاه ها عقب نشست. در گفتگو با دکتر محمد محمدرضایی، استاد پردیس قم دانشگاه تهران ابعادی از انقلاب اسلامی و تأثیرات فکری و اندیشه ای آن بررسی شد که اکنون از نظر شما می گذرد.

*تأثیرات فکری و اندیشه ای انقلاب اسلامی در منطقه و جهان چه بوده است؟

بر طبق سنت الهی هر گاه قوم و ملتی به این نتیجه برسند که سرنوشت خودشان را عوض کنند خداوند هم طبق سنت الهی سرنوشت آن قوم را عوض می کند، «إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ» زمانی سرنوشت یک قوم عوض می شود که خودشان بخواهند.

مردم ایران براساس فطرت دینی که داشتند و با تربیت دینی که بزرگ شده بودند از زیر بار ظلم و تعدی که سالیان زیاد بر آنها روا شده بود رها شدند. آنها به این نتیجه رسیدند که باید از زیر بار ظلم و نظام سلطه خارج شوند و با توکل به خداوند و رهبری مردم از تبار انبیای الهی انقلاب بزرگی را در جهان معاصر رقم زدند.

خداوند می فرماید: «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا» وقتی ما در راه خدا کوشش کنیم، خداوند ما را هدایت و کمک می کند، لذا مردم با توکل به خداوند و با اعتمادی که رهبری در آنها قرار داده بود و با اتکال به خداوند، انقلاب بزرگی را در جهان معاصر رقم زدند، انقلابی رقم زده شد که در آن زمان لیبرالیسم، کمونیسم، سکولاریسم و تمام ایسم های خودساخته غربی بر جهان حکمفرما بودند و در واقع انقلاب اسلامی ایران پشت پا زدن به مکتب های خودساخته ای که بشر برای خود ساخته بود. کمونیسم ایده آل برخی از جوانها شده بود و برخی از جوانها هم به لیبرالیسم کشیده شده بودند، به قول حضرت امام(ره) یا به شرق و یا به غرب گرایش پیدا می کردند. دانشگاه های ما به گونه ای شده بود که جوانها استقلال خود را از دست داده بودند و دل در گرو نظام های دیگر کشورها داشتند. خودباوری جوانها از دست رفته بود، لذا افراد وابسته ای به وجود آمده بودند که از خودشان هیچ چیزی نداشتند. انقلاب اسلامی در این شرایط پا به عرصه وجود گذاشت.

در واقع اگر بخواهم تأثیراتی که انقلاب اسلامی در منطقه و جهان داشت را برشمارم می توان به این صورت بیان کرد: اولین تأثیری که انقلاب اسلامی داشت پشت پا زدن به مکتب های خودساخته بشری و بازگشت به کلمه توحید و آموزه های وحیانی بود. دومین تأثیر این بود که به ملت های دیگر نشان داد که ملت می تواند با هرگونه سلطه در صحنه بین المللی مبارزه کند و بدون گرایش به غرب و شرق بتواند روی پای خود بایستد و منادی صدای متفاوتی از صدای دیگران باشد. سومین تأثیر با توجه به رهبری داعیانه رهبر و معمار کبیر انقلاب اسلامی، این بود که اعتماد و خودباوری در میان ملتها تقویت شد. چهارمین تأثیر این بود که میل به توسعه و پیشرفت واقعی در سایه استقلال و عدل وابستگی به قدرتهای خارجی نهادینه شد.

پنجمین تأثیر انقلاب اسلامی این بود که حاکمیت دینی موجب وحدت و اقتدار و پیشرفت در همه ابعاد معنوی و مادی بشر شد. تأثیر دیگر آشنایی مردم جهان با اسلام و تشیع و ایجاد دپارتمانهای اسلام شناسی و شیعه شناسی در دانشگاه های معتبر جهان بود تا بشناسند که این چه مکتبی بود که چنین حرکتی را در جهان ایجاد کرد.

همواره می شنیدیم که متفکران و اندیشمندان بزرگ جهان غرب مطرح می کردند که از چندین دهه پیش تاکنون طوری برنامه ریزی کرده بودند که دین از صحنه سیاسی و اجتماعی ملتها رخت بر بیند و دین جایگاهی میان معادلات نداشته باشد، ولی حرکت عظیم ملت ایران و انقلاب اسلامی ایران به طور کلی به دینداری در جهان روح بخشید، یعنی در واقع حتی مسیحیت و امداار انقلاب اسلامی ایران است، چون اگر اقبالی به کلیساها هست ناشی از تأثیرگذاری و تفکر دینی انقلاب اسلامی است که به دین ورزی مردم در دنیای معاصر روح بخشید.

هشتمین تأثیر انقلاب اسلامی با توجه به اینکه حضرت امام(ره) منادی وحدت جامعه بود و دعوت به وحدت مردم داشت، مردم را حول حبل الهی جمع کرد و با ندای آسمانی که برخاسته از اسلام و قرآن بود توانست بین گروه های مختلف مردم وحدتی را ایجاد کند و در صحنه های بین المللی تقریب بین مذاهب و تقریب بین ملتها و خصوصا مستضعف جهان این حالت را به وجود آورد تا نوعی همدلی و مواسات بین همه مظلومان و پابرهنگان دنیای معاصر ایجاد شود، مخصوصا در منطقه؛ همان طور که مستحضر هستید کشورهای منطقه در ظاهر اسلامی بودند اما اکثر رهبرانشان مانند نظام و رژیم طاغوتی ایران وابسته به نظامهای چپ و راست دنیا بودند. آن طور نبود که راه و سیاست و تدبیر زندگی شان و سیاست خارجی شان براساس آموزه های وحیانی و دین باشد و امام(ره) این خودباوری و اعتماد را در آنها به وجود آورد که به خویشتن خویش بازگردند و چنین تحولی را در صحنه بین الملل رقم بزنند.

*رابطه انقلاب اسلامی و بیداری اسلامی که به آن اشاره داشتید و در برخی از کشورهای خاورمیانه وجود دارد چگونه قابل تحلیل و ارزیابی است؟

انقلاب اسلامی مدل موفقی است که نشان می دهد ملتی می تواند با اعتماد به نفس و با توکل به خداوند و با حاکمیت اسلام و رهبری عالمان واقعی دین که زاهد، متقی، مدیر و مدبر و عادل هست بتواند حرکتی را رقم بزند. این انقلاب با این ویژگی ها الگویی برای کشورهای منطقه شد، چون کشورهای منطقه به این الگو نگاه کردند، دیدند اگر بخواهند به استقلال آزادی و توسعه واقعی نائل شوند باید همان راهی را بروند که ملت ایران به سوی فلاح و رستگاری گام برداشت و در واقع الگویی موفقی است. لذا اگر ما در اعتراضات و قیامهایی که در سطح منطقه به وجود آمد دقت کنیم می بینیم شعارهایی که می دهند همان شعارهایی بود که انقلاب ما مطرح می کرد و در واقع شیوه مبارزه شان هم شیوه مبارزه ملت ما بود و در واقع این شیوه ای بود که حضرت امام(ره) در دنیای معاصر مطرح کرد و الگویی برای کشورهای منطقه شد تا از این الگوی موفق بتوانند استفاده وافر و بهینه ای ببرند.

*نقاط قوت و ضعف فکری و نظری جمهوری اسلامی در شرایط کنونی با توجه به تحولات جهانی و منطقه ای چیست؟

نقاط قوت همان بود که در سؤال اول بدان پاسخ دادم، اما نقطه ضعفی هم وجود دارد، چون باید انقلاب اسلامی را به تعالی برسانیم و آنرا از نقیصه ها مبرا کنیم باید این نقاط ضعف را بشناسیم و برطرف کنیم. همان طوری که می دانید اسلام و ایدئولوژی اسلام هیچ نقصی ندارد. اسلام و قرآن دین جهانی است که از جانب خداوند برای هدایت همه انسانها در طول تاریخ آمده و رحمت و هدایت برای همه جهانیان است. اسلام توان اداره مدیریت جهان را براساس آموزه های وحیانی که در دین اسلام هست به بهترین شکل دارد. پس اگر مشکلی وجود دارد در قوانین و اندیشه های جمهوری اسلامی نیست، چون اندیشه ها برخاسته از کتاب و سنت است که آنها عاری از هرگونه نقص و اشتباه است. اما آنچه که نقص است به متولیان و مجریان و افراد بر می گردد اگر می توانستیم این آموزه های وحیانی را محقق کنیم، عمل ما الگویی برای دیگران می شد.

بخشی از این موضوع به این بر می گردد که اولاً متفکران و اندیشمندان ما نخبگان فرهنگی ما وارد این عرصه ها شوند تا بتوانند نیازها را پاسخ بدهند. ما باید اسلام را به زبان روز به دنیا عرضه کنیم و نویسندگان و اندیشمندان ما باید تلاش کنند تا حضور بیشتری در صحنه های جهانی داشته باشند.

برخی از مدیران اجرایی نتوانستند فضائل اخلاقی را در خود متحقق کنند و برخورد مناسبی و مدیریت درستی داشته باشند. نتوانستند براساس مشورت تصمیم گیری کنند. اینها باعث می شود به راه های برویم که سرانجام درستی نداشته باشد. اگر عقل جمعی حاکمیت پیدا می کرد و هر مسئولی سعی می کرد بهترین راه را برای رسیدن به آرمانهای والای انقلاب اسلامی در پیش بگیرد فکر می کنم راحت تر می توانستیم به آرمانهای انقلاب برسیم.